

staatssecretaris onder deze minister werd, maar dat zullen wij maar weer vergeten.

Het voorstel bevat naar mijn mening een aantal foute keuzes en gemiste kansen. Ik zei al iets over de foute keuzes, het voorstel voor de groepsrentebox, voor zover ik dat begrijp. Ik denk dat het vooral is bedoeld om hoofdkantoren van buitenlandse bedrijven naar Nederland te lokken. Wij doen iets leuks met de leningen en de rente over leningen die zij aan hun buitenlandse dochters geven. Ik weet niet of dat wel zo chic is en of wij niet de grenzen van de moraliteit van het belastingrecht opzoeken.

Ik had ook graag in een algemeen voorstel iets gezien om om te gaan met belastingen en heffingen op ondernemingen, op alle postbusondernemingen in Nederland. Het is toch wel erg vreemd dat in een eenvoudig pand op de Herengracht of de Keizersgracht soms tientallen of honderd ondernemingen te vinden zijn. Die zitten daar alleen maar om geld te verdienen. Ik zou willen dat Nederland zou vaststellen dat het ons wat geld oplevert, in bepaalde sectoren best veel geld, maar dat het een beetje gênant is om geld te krijgen dat aan andere overheden onthouden wordt. De Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen heeft dit in beeld gebracht en dit zou toch ten minste enige heroverweging behoeven. Als wij zo omgaan met anderen, mogen wij niet gaan mopperen als zij dat op een gegeven moment ook met ons gaan doen. Ik begrijp best dat ook voor ministers van Financiën het hemd nader dan de rok is, maar het zou toch als enigszins banaal aangemerkt moeten worden als Nederland bij dit soort zaken mondiaal in rijtjes met vooral exotische Caribische eilanden werd geplaatst, waar de overheid faciliteiten biedt om de belastingregels van andere overheden te ontwijken.

Ik ben realist en ik pleit er niet voor, onze "voorsprong" op dit punt via rigide wetgeving plotsklaps te laten verdwijnen, maar ook als het om belastingregels gaat, mag moraliteit toch in ieder geval wel enige rol spelen? Ik had in dit verband nog een vraag over de wetgeving in Japan, maar daarover hebben wij inmiddels al gesproken en ik neem aan dat de minister nog wel zal reageren op de vraag of de Japanners wel zoveel te verwijten is als zij in dit geval voor hun gerechtvaardigde eigenbelang opkomen.

Dit wetsvoorstel is niet geworden wat het had moeten zijn. Wij saneren niet, maar strooien met dit wetsvoorstel en wij houden de onevenredige voordelen voor grote, veelal buitenlandse bedrijven ten opzichte van kleine binnenlandse bedrijven overeind. Met dit wetsvoorstel wordt de tweedeling tussen kleine binnenlandse ondernemers en grote buitenlandse ondernemers niet verminderd, er wordt ongericht geld uitgedeeld in plaats van gericht geïnvesteerd in verbetering van het ondernemingsklimaat. Dit wetsvoorstel is een vluiggertje dat nog snel door deze Kamer gejaast moet worden omdat de liberalen – niet ten onrechte – vrezen dat na 22 november hun rol in de Nederlandse politiek een stuk minder groot zal zijn dan in de afgelopen twaalf jaar. Ik begrijp de haast van minister Zalm en ik begrijp de druk die de liberalen ondervinden, maar toch zou ik graag zien dat de Kamer hier niet voor wijkt, dit wetsvoorstel werkelijk op zijn merites beoordeelt en het niet overhaast tot wet promoveert. Desalniettemin zie ik met belangstelling uit naar de antwoorden van de minister op mijn vragen, zeker nu dit wellicht zijn allerlaatste wetsvoorstel

van grote importantie is. Nu al zullen wij hem herinneren als een groot minister; het probleem lag niet zozeer bij hem als wel bij de kabinetten waarvan hij deel uitmaakte ...

De beraadslaging wordt geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 ter implementatie van de richtlijn nr. 2003/109/EG van de Raad van de Europese Unie van 25 november 2003 betreffende de status van langdurig ingezetenen onderdanen van derde landen (PbEU 2004, L16) (30567).**

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Middel** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. Ik begin met een opwarmertje, een actueel geluid uit de praktijk, namelijk een e-mail van het Inspraakorgaan Turken in Nederland met de tekst: "Wij krijgen veel telefoontjes en e-mails over de EU-verblijfsvergunning. In de brief van de IND staat de volgende rare zinsnede: Als u de verschuldigde leges niet betaalt, kan dat verstrekking gevolgen voor u hebben. In het uiterste geval eindigt uw verblijfsrecht en moet u Nederland verlaten." Ik heb een afschrift voor de minister indien zij daar prijs op stelt.

Dit baart veel mensen zorgen, want het verblijfsrecht in Nederland kan natuurlijk nooit ophouden als de Europese verblijfstitel niet wordt verstrekt. Kennelijk voelt de IND zich zo zwak op het punt van de leges, dat hij per brief dit soort loze dreigementen uit om betrokkenen tot betaling te dwingen van een bedrag waartoe zij niet eens verplicht zijn. Bovendien realiseert de IND zich kennelijk niet wat het ontvangen van dit soort dreigementen, mogelijke uitzetting uit Nederland, van de overheid voor de betrokkenen betekent. Uitzetting wegens niet betalen van leges is volgens het Nederlandse recht en het EG-recht niet toegestaan. Het gaat om mensen die al lang of zeer lang legaal in Nederland verblijven. Bovendien gaat het om de implementatie van de EG-richtlijn die de integratie van langdurig ingezetenen probeert te bevorderen. Deze standaardbrief van de IND bevordert dus eerder het tegendeel. De stelling van de regering dat de lidstaten alles mogen doen wat de richtlijn niet expliciet verbiedt, is volgens de PvdA-fractie even onjuist als de stelling dat de regering alles mag wat de wet niet expliciet verbiedt. De legesheffing is in feite het verkapt invoeren van een extra voorwaarde zonder grondslag in het Europese recht. Kan de minister toezeggen dat bij de legesheffing wordt aangesloten bij de hoogte van de legesheffing in de Unie voor burgers en hun familieleden? Ik verwijs daarbij naar richtlijn 2004/38/EG.

Het antwoord van de minister in de memorie van antwoord over de informatievoorziening aan potentiële tot de EG-status gerechtigden is ontwikkend. De toezegging van de minister om de houder van een verblijfsvergunning van onbepaalde duur – ik praat dan over regulier – bij de vernieuwing van de verblijfsdocumenten te wijzen op de status van langdurig ingezetenen, is in veel gevallen een wassen neus. De verblijfsdocumenten zijn vijf jaar geldig. Het kan in veel

Middel

gevallen dus nog jaren duren voordat iemand bericht krijgt. Wat verhindert de minister om nu reeds aan alle houders van die permanente verblijfsvergunning een kennisgeving te sturen? Met andere woorden, het is dus een heel magere overgangsregeling, zeker gezien het feit dat de minister beschikt over geautomatiseerde bestanden met alle gegevens van de betrokken personen. Kan de minister toezeggen dat alle vreemdelingen die thans in het bezit zijn van een verblijfsvergunning voor onbepaalde duur, worden gewezen op de mogelijkheid om de status van langdurig ingezetenen aan te vragen? Tevens vraag ik haar om ook toe te zeggen dat houders van een vergunning voor bepaalde duur regulier na vijf jaar door de IND expliciet zullen worden gewezen op de mogelijkheid om de status van langdurig ingezetenen aan te vragen.

De inburgering heeft een raakvlak met het wetsvoorstel dat wij straks behandelen. In het nader verslag van deze Kamer bij het wetsvoorstel inburgering wordt uitgebreid op dit onderwerp ingegaan. Daarom beperk ik mij tot een kanttekening. De bewering dat bij het verkrijgen van de status van langdurig ingezetene, waarbij het gaat om mensen die hier al meer dan tien jaar zijn, in de tweede lidstaat opnieuw een inburgeringsvoorwaarde gesteld mag worden en dat dit perfect in het systeem past – het zijn de woorden van de minister – is op z'n zachtst gezegd eenzijdig. Er is een aantal argumenten aan te voeren tegen deze stelling. Allereerst is het niet noodzakelijk dat de status van langdurig ingezetene in de tweede lidstaat wordt verleend onder dezelfde voorwaarde als bij de voorafgaande verlening in de eerste lidstaat. Daar komt bij dat de integratievoorwaarde een facultatieve bepaling is. In de preambule (nr. 23) staat niet voor niets "onder voorwaarden vergelijkbaar met die van de eerste lidstaat". Kan de minister toezeggen dat bij de verwerving van de status van langdurig ingezetene in de tweede lidstaat geen integratievoorwaarde of verplichting tot het volgen van taallessen wordt gesteld, omdat dit in strijd is met de richtlijn?

Bij de implementatie is niet duidelijk waarop de minister haar uitspraak baseert dat er geen onderdanen van derde landen zijn die schade hebben geleden als gevolg van de niet-tijdige implementatie. Bedacht moet worden dat een niet-implementatie niet alleen potentiële langdurig ingezetenen in Nederland betreft, maar ook in alle andere lidstaten wat betreft de uitvoering van de verblijfsrechten in Nederland. Daarom vraag ik de minister namens de fractie van de Partij van de Arbeid waarop zij haar stelling baseert dat door de niet-tijdige implementatie geen schade is geleden. Op welke wijze zal de minister eventuele eisen om schadevergoeding behandelen?

De heer **Van de Beeten** (CDA): Hoe verdedigt de heer Middel de uitleg dat overweging nr. 23 in combinatie met het bepaalde in lid 2 van artikel 5 met zich brengt dat een tweede land van verblijf geen inburgeringseisen zou mogen stellen? Ik lees dat noch uit de tekst van overweging nr. 23 noch uit de tekst van artikel 5, lid 2 van de richtlijn. Artikel 5, lid 2 legt toch geen enkele beperking op? Daarin wordt toch niet gezegd dat het stellen van inburgeringseisen alleen maar mag worden toegepast door het eerste land van verblijf?

De heer **Middel** (PvdA): Ik heb gezegd dat er een aantal

argumenten tegen die stelling is aan te voeren en dat de inburgering facultatief is.

De heer **Van de Beeten** (CDA): Wat zijn de argumenten van de heer Middel op dit punt?

De heer **Middel** (PvdA): Het is niet verboden maar het is ook niet verplicht. Het moet niet omgedraaid worden en dat gebeurt wél in de redenering van de minister.

De beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

Aan de orde is de gezamenlijke behandeling van:

- **het Voorstel van wet van de leden Duivesteijn en Hofstra tot wijziging van de Wet bevordering eigenwoningbezit (verruiming en vereenvoudiging van de werking van de Wet bevordering eigenwoningbezit) (29917);**

- **het Voorstel van wet van de leden Hofstra, Van Bochove en Verdaas tot wijziging van het Voorstel van wet van de leden Duivesteijn, Hofstra en Van Bochove tot wijziging van de Wet bevordering eigenwoningbezit (verruiming en vereenvoudiging van de werking van de Wet bevordering eigenwoningbezit) (30837).**

De beraadslaging wordt geopend.

Mevrouw **Meindertsma** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. Ik beschouw het als een voorrecht dat ik bij de behandeling van dit wetsvoorstel het woord mag voeren en dat mede mag doen namens de fracties van het CDA, de VVD, de SP, GroenLinks, de SGP, de ChristenUnie en ook namens D66. Kom er eens om, in deze tijd! De achtergrond van deze eensgezindheid wordt gevormd door de behandeling van het oorspronkelijke wetsvoorstel in het najaar van 2000 en door de motie-Baarda die toen bijna Kamerbreed is aangenomen en door mij meeondertekend. Als de heer Baarda nog deel had uitgemaakt van deze Kamer, zou hij ongetwijfeld het woord hebben gevoerd.

De behandeling en het plenaire debat in de Eerste Kamer moeten de toenmalige initiatiefnemers niet gemakkelijk zijn gevallen, want alle woordvoerders waren kritisch tot zeer kritisch over de wet. De initiatiefnemers, de een meer dan de ander, konden hun ongenoegen over de rol die de Eerste Kamer vervulde nauwelijks verbergen. Als er een initiatiefwet met ruime meerderheid in de Tweede Kamer wordt aangenomen, hoort de Eerste Kamer het daar toch zonder uitvoerige discussie mee eens te zijn, zo bleek in woord en gebaar uit de houding van de toenmalige initiatiefnemers.

Datzelfde gevoel en diezelfde gedachten moeten de erfopvolgers van de eerste initiatiefnemers, met de heer Hofstra nog één dag als continue factor, de afgelopen maanden ook bekropen hebben. Zolang er echter een Eerste Kamer is, zal deze zich naar haar aard moeten richten op de kwaliteit van wetgeving, op de rechtmatigheid, op de doelmatigheid en op de uitvoerbaarheid, om maar eens een paar hoofdpunten te noemen. Daarin is de belangrijkste bestaansgrond van de Eerste Kamer